

Versterk de sociale basis. Het wèrkt.

Meerjarig experiment laat zien hoe effectief basisfinanciering kan zijn in het vergroten van sociale veerkracht en het verminderen van zorgkosten.

→ **Achteraan staat een korte samenvatting**

Rotterdam heeft grote plannen met de sociale basis. Het ecosysteem van vele honderden informele buurtorganisaties is niet langer het 'voorliggende veld', maar het hoofdveld'. Dáár is immers tijd en aandacht, een luisterend oor en een helpende hand, mensen die niet boven je staan maar naast je zitten. Dáár worden nog gemeenschappen gebouwd waar mensen op adem komen en lekker mee kunnen doen.

Social basis dreigt dubbel belast

Om de onhoudbare en onbetaalbare zorg ontlasten, doet de stad nu een gróter beroep op haar vrijwilligers en sociale netwerken. In de conferentie "De sociale basis" van 27 november bleek dat die richting vaststaat, maar dat het wel moeilijk is om daar geld bij te vinden. Ook in de jongste vragen-beantwoording geeft wethouder Achbar aan dat er echt geld nodig is om de sociale basis sterker te maken². Maar dat moet bij 'zorg' vandaan komen en dáár wordt juist fors bezuinigd. 'Complex', aldus de wethouder. Voorlopig lijkt het er dus op dat de actieve bewoners dubbel belast gaan worden. Ze moeten meer en zwaardere zorgvragers opvangen, terwijl er op hun locaties en budgetten bezuinigd wordt. Meer doen voor minder geld. Dat lijkt geen duurzame oplossing en zal het vertrouwen in de overheid niet doen toenemen. Maar gelukkig is er een alternatief.

Ongemerkt een experiment ...

Het kán namelijk wel: meer sociale inzet genereren voor minder geld. Rotterdam heeft inmiddels een langjarig experiment lopen in de wijk Middelland met het 'versterken van de sociale basis en investeren in de toekomst' (zoals het rapport van Movisie en partners dat aangeeft)³. Een netwerk van 12 buurtpartijen kreeg sinds 2016 de rol van huis van de wijk. Ze krijgen van de overheid basisfinanciering⁴. Alle kosten voor huisvesting en coördinatie worden vergoed. De overheid vergoedt níet de activiteitskosten. Dat sprokkelen de partijen bij elkaar via eigen bijdragen, fondswerving en subsidies of opzoemer-gelden.

Lokale partijen leveren warme kwaliteit

Het feit dat de wijkpartijen zoveel doen leidt niet tot kwaliteitsverlies. Integendeel, bij de wijkpartijen werken veel professionele vrijwilligers (studenten, systeemtherapeuten, sportkanjers). Standaard is daar meer tijd voor de mensen met hulpvragen. Geen afspraken van maximaal 20 minuten, maar tijd voor je verhaal. De lokale partijen hebben ook geen voorkeur voor korte trajecten of enkelvoudige problemen. Ze aanvaarden het feit dat er multi-problematiek is, dat ze gezinnen integraal moeten steunen en meerdere jaren beschikbaar zijn. Dat doen ze dus ook.

Voor elk wat wils!

Ambtenaren vragen zich soms af of wijkpartijen voldoende inclusief zijn, zijn ze niet alleen voor bepaalde groepjes? In Huize Middelland is dat niet zo. Elke plek door wie ook geleid, staat open voor iedereen. Er is een gezonde mix van verschillende doelgroepen, mensen met meer en minder inkomen, hogere of lagere status, groene of witte vingers, seculier of religieus, het mengt daar natuurlijk. Dat komt doordat de wijkpartijen vaak een focus hebben op een mooie straat of een groene publieke ruimte waar iedereen baat bij vindt. En door de enorme diversiteit bereiken ze netto fors veel wijkbewoners. Er is immers 'voor

Goed bereik onder lastig vindbare doelgroep

Over bereik gesproken: een behoorlijk deel van de bezoekers van deze lokale partijen bestaat uit mensen die voor het systeem slecht vindbaar zijn. Wantrouwen weerhoudt velen om hulp te zoeken bij de overheid of officiële instellingen, maar speelt veel minder bij de informele plekken. Zij hebben door hun warme aanpak eerder het vertrouwen van de zorgmijders. Ook wethouder Natasja Mohamed Houssein erkende dat onlangs, toen ze het belang van Warm Rotterdam omschreef.

Wijkpartijen produceren 'gezondheid' en verminderen zorgkosten

Een sterker wordend sociaal ecosysteem is van grote waarde voor de gezondheid. De warme relaties, de zorgzame gemeenschappen, de zinvolle inzet in je eigen wijk, het plezier wat je samen bij buurtfeesten meemaakt, dat zorgt ervoor dat mensen minder snel naar de dokter gaan. De dokter kan bij een sterk netwerk ook makkelijk een patiënt met niet-medische thematiek, doorsturen naar een passende buurtplek. De afgelopen jaren hebben laten zien dat in Middelland, tientallen mensen via deze initiatieven voor eenzaamheid zijn behoed of eruit verlost. Er zijn uithuisplaatsingen voorkomen. Gezinnen zijn intensief begeleid op alle leefgebieden waardoor duurdere zorg is afgevangen. Via deze plekken zijn mensen aan werk geholpen. De taalcurssussen helpen mensen om meer werkfit te zijn. Ze verzorgen wandel- en sportgroepen en geven cursussen in leefstijl-bewustwording. Er zijn buurtcirkels en lotgenotengroepen rond mentale gezondheid. Gezonde maaltijden tegen betaalbare prijs kun je 4 dagen per week bij hen vinden, plus de buurtontmoetingen die dat meebrengt. Afgehaakte jongeren worden weer toegeleid naar werk. Door wijkcontact kunnen ze bij sommige ouderen een opname voor een zorginstelling uitstellen. Allemaal zaken met preventie-waarde! En het unieke: deze activiteiten hangen niet af van een betaalde professional die ze organiseert en vallen dus ook niet weg als de professional moet stoppen. Ze worden geëigend door de bewoners, wat de continuïteit en succeskans sterk verhoogt.

Ontzorgen geeft de wijk vleugels

De basisfinanciering die nu in Middelland acht jaar loopt, neemt de stress weg over de begroting van volgend jaar. Het vertrouwen en de bestaanszekerheid die de overheid daarmee geeft, doet iets met de actieve bewoners. Ze voelen zich gezien en 'ontzorgd' en dat leidt tot enorme groei in activiteiten en vrijwilligers. Het diagram laat zien hoe in 2014 het sociale ecosysteem in Huize Middelland evenveel wekelijkse activiteiten deed als het betaalde welzijn. Rustig investeren van de overheid leidt ertoe dat de wijk in haar kracht komt. In 2023 zijn er niet alleen veel meer activiteiten in de wijk, maar is de balans ook enorm verschoven. Verreweg het meeste gebeurt door de wijkpartijen! Daardoor is het duurdere opdrachtmatige welzijn minder nodig. Een netto besparing voor de overheid.

Huis van de wijk in zelfbeheer levert besparing

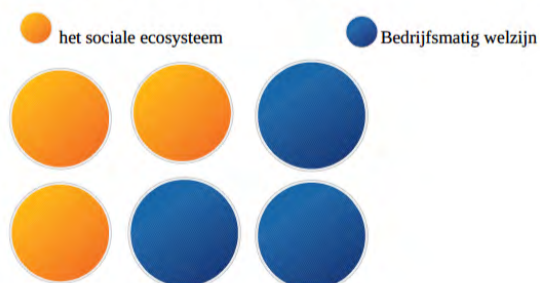
De spannende vraag is nu wat dit in economisch opzicht oplevert. Als we de sociale basis versterken via basisfinanciering, wat leren we dan uit Middelland? Op drie punten zien we geldelijke besparing:

1. Stel de structurele investering door de overheid was niet gedaan. Het ecosysteem van Middelland was sinds 2014 dan licht op eigen kracht gegroeid, maar formeel welzijn zou dan in deze wijk een extra pand hebben moeten vinden, bemensen en daar activiteiten organiseren. Wat had dat gekost? Formeel welzijn kost stadsbreed 50 miljoen gedeeld door 660.000 = 75 euro per inwoner. In Middelland zou dat 909.000 euro geworden zijn. Nu kost het de gemeente 250.000 aan basisfinanciering voor Huize Middelland en hooguit nog 50.000 euro voor personele inzet van welzijnswerkers. Samen 3 ton. Besparing 600.000 euro.
2. Als we de uitgespaarde maatschappelijke waarde van de hierboven genoemde activiteiten in Middelland berekenen komen we al snel op een miljoen euro⁶. Overigens heeft dit monetariseren van problemen niet onze voorkeur, maar SWN doet dit ook en de overheid vraagt erom, vandaar.
3. Onbetaalde inzet. Dankzij de basisfinanciering is er een groei in activiteiten gekomen van 80 per week⁷. Die onbetaalde sociale inzet vertegenwoordigt een waarde van 3,3 ton⁸. Dat is geen bezuinigd bedrag, maar een bedrag wat de overheid oogst door basisfinanciering te zaaien. Als die informele organisaties niet meer bestaan valt de sociale inzet die ze genereren weg.

Verhoudingen: wie zorgt voor sociale inzet in de wijk Middelland

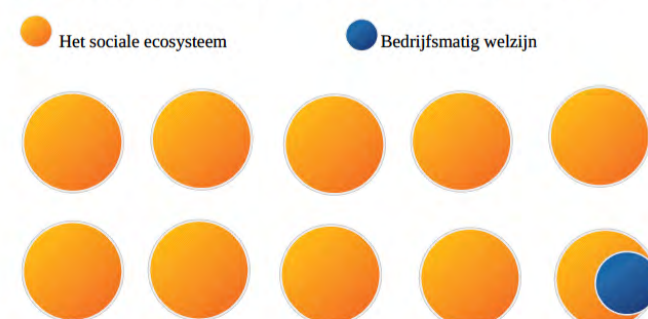
2014:

90 wekelijkse (groeps)activiteiten
in het brede veld van welzijn, voor en door bewoners

2023

170 wekelijkse (groeps)activiteiten
in het brede veld van welzijn, voor en door bewoners

Elke euro in het lokale wijknetwerk genereert zes keer zoveel waarde

Ergo: door een investering in de sociale basis van Middelland van 250.000 euro per jaar oogst de overheid als bonus jaarlijks 1,5 a 2 miljoen aan maatschappelijke waarde en besparingen. Elke euro in het versterken van de sociale basis via basisfinanciering levert in deze wijk een zesvoud op! Door trouw te zaaien in het sociale ecosysteem van Middelland (250.000 per jaar) werkt de overheid mee aan een oogst van 1,5 a 2 miljoen aan besparingen en maatschappelijke waarde per jaar!

Een win voor bewoners, lokale partijen, gemeente en welzijnsaanbieder

Voor de alle partijen is het versterken van de sociale basis via 'basisfinanciering' een succes. Een echte win-win-win. Allereerst de bewoners, die bij groeiende reuring in hun wijk meer kansen krijgen om iets te vinden wat bij hen past. Grotere kans op een plek waar je vraag past. Grotere kans op een plek waar je jezelf nuttig kunt maken. Maar ook een win voor de buurtorganisaties die ontzorgd kunnen gaan voor wat hun hart heeft. Ook een win voor de overheid die vertrouwen geeft én ontvangt, die door de collectieve financiering geen 12 aanvragen te verwerken heeft, maar slechts één grote. Die het fundament van haar samenleving serieus sterker maakt en daarmee veerkracht en preventie doet groeien. En een win voor de welzijnsaanbieder, die haar professionals vooral gaat inzetten op wat in deze wijk echt niet zelf kan. Daarmee komen we welzijnswerkers weer in hun opbouwende kracht.

Rapport wordt realiteit

Het jongste rapport van Movisie, Verwey Jonker, SWN, VNG, LSW, VWS en andere partners voert een groot pleidooi voor het versterken van de sociale basis. Daarmee investeren we in de toekomst. Het rapport mondt uit in tien richtlijnen, waarvan de meesten in het genoemde wijkexperiment met basisfinanciering naadloos terug te vinden zijn. Kijk maar mee. Huize Middelland werkt aan bestaanszekerheid voor bewoners, met laagdrempelige en integrale armoede aanpak bij Thuis in West (Aanbeveling 1). Door haar vertrouwen te geven aan de wijkpartijen, zorgt de gemeente voor een gelijkwaardig speelveld en leert ze daarvan de kracht te zien en mee te bewegen (Aanbeveling 3 en 6). Door het netwerk te versterken bewaakt de gemeente dat er voldoende diversiteit is aan ontmoetingsplekken (aanbeveling 5) en door hen structurele basisfinanciering te geven in een open opdracht om huis van de wijk te zijn, versterkte de gemeente het eigenaarschap van de bewoners (aanbevelingen 2 en 4). In het budget zat geld voor het trainen van vrijwilligers en steunen van mantelzorgers (aanbeveling 7 en 8). Het brede netwerk kent samenwerkende plekken vanuit allerlei levensovertuigingen, waar aanhangers van Denk of Leefbaar prettig omgaan met mensen die zich meer bij Volt of SP thuis voelen. In de wijk is inclusiviteit vrij normaal (aanbeveling 9).

Goed gedaan, Rotterdam!

Tenslotte aanbeveling 10: Ga actief mensen uitnodigen om mee te doen en verzeker hen van de waarde die dat voor de overheid heeft. De overheid heeft dit met Huize Middelland perfect vorm gegeven. Ze mochten als informeel netwerk meedoen met 'serieus welzijn' zoals dat in aanbestedingen wordt gereserveerd, zónder daardoor in een keurslijf terecht te komen. Goed gedaan Rotterdam!

Conclusie:

Basisfinanciering voor een collectief van informele partijen ontzorgt hen. Het versterkt het eigenaarschap, vergroot de sociale inzet, verstevigt veerkracht en preventie, helpt in het dempen van de zorgkosten en bevordert het herstel van het wederzijdse vertrouwen tussen overheid en bewoners. Voor 1,5% van het totale zorgbudget kunnen in alle Rotterdamse wijken de zorgzame gemeenschappen sterker worden via basisfinanciering.

Door basisfinanciering kunnen wijkpartijen een behoorlijk deel van de eenvoudige preventieve activiteiten duurzaam voor hun rekening nemen. De welzijnsaanbieders sparen daarmee tijd en personeel uit, die zij weer kunnen geven aan de extra cliënten in de wijk die door het inkrimpen van zorgvoorzieningen nu geen begeleiding dreigen te krijgen.

Vragen en antwoorden

1. Is Middelland geen uitzondering?

Nee, ook in andere wijken waar extra geïnvesteerd wordt in de sociale basis, zien we al de eerste vruchten. Veel bestaande gemeenschappen en organisaties functioneren min of meer onder de radar en zijn niet zo bekend bij overheid en instellingen. Lokale professionals van wijkpartijen vinden hen wel en slagen erin verbinding te maken.

2. Wat is de omvang van het 'vrije welzijn', de informele sector van sociale, culturele, groene initiatieven die voor sociale verbinding zorgen en door preventie zorgkosten in toom houden?

Dankzij de subsidie van VWS voor 'Participatiehub' is er nu een groep Rotterdamse netwerken, die samen een fors deel van de stad overzien.

a. Incidentele plekken/acties.

Via Opzoomeren zijn 2500 straten actief in een stukje zorg voor elkaar⁹. In het groen zijn jaarlijks ruim 200 initiatieven waarin bewoners ad hoc samen een geveltuin aanleggen of hun plek vergroenen.¹⁰ Het samen werken bouwt verbinding. Hier bouwt de overheid door regelarme steun aan groei van sociale cohesie.

b. Structurele presentie en gemeenschapsvorming

Op veel plekken in de wijken zijn bewoners op wekelijkse of maandelijkse basis samen aan de slag om hun wijk leuker en mooier, veiliger of socialer te maken. Het 'vrije welzijn', van informele plekken die samen de veerkracht van onze stad vergroten via gemeenschapsvorming. Via een recente bundeling van netwerkorganisaties brengen we die in beeld:

1. >100 lokale organisaties waarin bewoners iets doen tegen armoede¹¹
2. 300 buurtorganisaties, sociaal-culturele initiatieven, lokale ontmoetingsplekken²
3. 200 structurele groene burgercollectieven³
4. 20 cliëntenraden rond specifieke thematiek¹⁴
5. 450 religieus georiënteerde groepen
6. 120 migrantengemeenschappen¹⁵
7. 90 islamitische gemeenschappen.
8. 350 sportclubs¹⁶

In totaal zijn er dus ruim 1400 gemeenschappen met actieve bewoners in de stad. Gemiddeld zijn per initiatief 20 bewoners actief op wekelijkse basis¹⁷. We praten dan over 28.000 Rotterdammers die wekelijks sociale inzet leveren met preventieve waarde. De eerste vier categorieën komen voor basisfinanciering via welzijn in aanmerking (ruim 600 initiatieven). Religieuze groepen bedruipen zichzelf en sport wordt anders gefinancierd.

3. Wat houdt basisfinanciering wel en niet in, bij Huize Middelland?

Kosten van huisvesting (huur/energie) naar rato van de geleverde prestatie (vaker open voor de wijk met activiteiten? Dan ook een groter deel van de kosten vergoed).

1. Kosten van netwerk-coördinatie door lokale professionals uit de wijk zelf (eigenaarschap).
2. Eén vrijwilligersvergoeding per plek en een bijdrage in exploitatie (2000 euro per organisatie)
3. Budget voor communicatie, trainingen en evenementen
4. Totaalbudget 250.000 euro voor 13 organisaties in samenwerking.

Eigenlijk is basisfinanciering dus 'op activiteit gebaseerde financiering'. Alleen organisaties die daadwerkelijk wekelijkse activiteiten realiseren, komen in aanmerking voor de basiskosten van huisvesting en coördinatie die voor dat werk nodig zijn. Daarbij hoeft de overheid niet te sturen. Het maakt niet uit of op een plek geklaverjast wordt of gedanst, zolang het maar open en inclusief is en met regelmaat gemeenschap bouwt. De op activiteit gebaseerde basisfinanciering borgt de reuring en de groei van verbinding in wijken, zeker als dat niet per plek, maar per netwerk van plekken, per collectief wordt gefinancierd.

4. Welke initiatieven zouden voor basisfinanciering in aanmerking kunnen komen?

Idealiter worden per wijk netwerken gevormd van bewonersgroepen die dan op soortgelijke wijze als nu in Middelland structurele basisfinanciering krijgen. Het gaat om wijkorganisaties of bewonersgroepen die

1. Inclusief zijn, zich openstellen voor alle bewoners
2. Wekelijkse (groeps)-activiteiten organiseren voor buurtbewoners op een vaste locatie
3. Aan gemeenschapsvorming werken met voornamelijk onbetaalde inzet
4. Door de keus voor hun doelgroep geen verdienmodel hebben wat het zelfvoorzienend maakt
5. Via een toegankelijke (digitale en offline) agenda al hun activiteiten breed in de wijk bekend maken.

Uit het overzicht hierboven blijkt dat het bij basisfinanciering vanuit welzijn kan gaan om de eerste vier bolletjes, totaal 620 plekken. Religieus werk komt niet voor overheidssteun in aanmerking. Sport wordt langs andere lijnen gesteund.

Voor 1,5% van het totale zorgbudget kunnen stadsbreed in alle wijken 600 actieve bewonersgroepen tot meer sociale inzet gebracht worden!

5. Wat zou basisfinanciering voor heel Rotterdam kosten?

Huize Middelland kost 23 euro per inwoner (12.000 inwoners). In heel Rotterdam op dezelfde manier de lokale partijen ontzorgen? Rotterdam heeft $660.000/12.000 = 55$ gebieden zo groot als Middelland. 55×250.000 euro is dan 13,75 miljoen euro per jaar. Doe daar nog ruim een miljoen organisatiekosten bij (hoeft niet zwaar en niet topdown!), dan zijn de totaal kosten 15 miljoen. Dat is 1,5% van het totale budget voor zorg en welzijn. Omdat basisfinanciering per wijk maatwerk is en alleen gefaseerd ingevoerd kan worden, zullen de lasten in het eerste jaar lager uitvallen en pas na 1 a 2 jaar op die 15 miljoen komen.

6. Wat zou basisfinanciering voor wijknetwerken in heel Rotterdam op kunnen leveren?

Als in elke wijk op een eigen manier het aantal activiteiten en vrijwilligers stijgt, groeien de veerkracht en de preventieve waarde. Stel dat (net als in Middelland) een zesvoudige maatschappelijke waarde wordt gegenereerd, dan levert 15 miljoen investering een output van 90 miljoen aan bespaarde zorgkosten en maatschappelijke waarde op. Welke andere manier hebben we om dit voor elkaar te krijgen?

7. Hoe kan het ingevoerd worden?

Basisfinanciering invoeren gaat alleen werken van onderop, in gesprek met de betrokken wijk zelf, met zoveel mogelijk eigenaarschap van de lokale partijen. In Delfshaven hebben we de afgelopen zes jaar vanuit de lopende experimenten in Middelland en Bospolder manieren ontdekt die het invoeren belemmeren, dan wel bevorderen. Lessen rond fasen in de netwerkvorming, samen besluiten nemen, lokale werkelijkheid leidend laten zijn, etc. Daarover een volgend artikel.

8. Wat kan de rol van formeel welzijn in de basisfinanciering zijn?

Als het 'vrije welzijn' zich ontplooit hoeft de welzijnswerker niet langer dingen te doen die bewoners ook wel zelf kunnen. Het vormen van de netwerken wordt geen taal van formeel welzijn, omdat het voor de lokale partijen van grote motiverende waarde is als ze daarvoor zelf het vertrouwen krijgen. Bij de eenvoudige thematiek, zoals pleinprogrammering, buurtmaaltijden of inloopspreekuren hoeft formeel welzijn geen grote rol te spelen. Formeel welzijn leert meebewegen met de werkelijkheid van een wijk, door datgene op te pakken wat lokale partijen (nog) niet kunnen. Daardoor kan formeel welzijn de focus leggen op wat voor bewoners niet goed te doen is, zoals

- Achtervang zijn voor lokale partijen. Zij doen de vroegsignalering en verwijzen direct door naar het formele welzijn of wijkteam als er iets aan de hand is.
- In wijken waar het wijknetwerk nog niet gevormd is, doet formeel welzijn de eenvoudiger taken, zolang dat nodig is.
- De begeleiding van mensen met GGZ-thematiek die nu door sluitende opvang naar de huizen van de wijk komen.
- Andere doelgroepen die met minder formele zorg toe moeten, voldoende steun geven.
- Doordat basale taken via wijkpartijen gaan lopen, kan de overheid formeel welzijn meer inzetten, daar waar het nodig blijkt te zijn.

9. Hoe staat het met de sociale index van Middelland?

Rotterdam bepaalt sinds 2014 de sociale index van haar wijken. Het gemiddelde van de hele stad was 2014, 2018, 2024 respectievelijk: 100 > 110 > 100. Na een behoorlijke stijging in 2018 is de index nu in 2024 weer terug waar ze in 2014 begon... Middelland scoorde in 2014 gemiddeld: 100. In 2018 was dat 115 (een 50% grotere stijging dan de rest van de stad). In 2024 zakte ook deze wijk, naar 106. De daling is iets lichter dan stedelijk en netto blijft Middelland nog flink boven het gemiddelde. Het is altijd lastig om ontwikkelingen één op één terug te zoeken in het wijkprofiel, maar deze cijfers laten in elk geval zien dat de basisfinanciering op zijn minst 'geholpen heeft' om de sociale index boven het gemiddelde te krijgen en te houden.

10. Wat zou het ideale vervolg zijn?

In co-creatie met overheid, wijkpartijen en formeel welzijn het idee van basisfinanciering uitwerken en van gezonde financiering voorzien. Omdat een deel van de winst ook valt bij Werk en Inkomen (wijkpartijen leiden mensen uit uitkering naar werk) en bij zorg (sociale verbinding spaart zorgkosten) en bij Groen (zelfbeheer van bewoners is goedkoper dan bedrijven inhuren) is het redelijk dat ook vanuit die sectoren meegedacht wordt en meegefinancierd wordt aan deze basisfinanciering. Vanuit de genoemde netwerk-organisaties staan tientallen lokale professionals klaar om mee te denken in dit vraagstuk. Laten we op zijn Rotterdams aanpakken!

Samenvatting

Versterken van de sociale basis geeft hoop!

Meerjarig experiment toont hoe basisfinanciering sociale veerkracht vergroot en zorgkosten verlaagt.

- 1 Sociale basis als hoofdveld**

Rotterdam zet buurtorganisaties centraal als het nieuwe “hoofdveld” in zorg en welzijn. Dit informele netwerk biedt tijd, aandacht, en hulp binnen gemeenschappen, wat bijdraagt aan ademruimte en betrokkenheid. Dit alternatief helpt de onhoudbare zorg te ontlasten en legt een grotere verantwoordelijkheid bij vrijwilligers en sociale netwerken.
- 2 Experiment in Middelland bewijst waarde**

Sinds 2016 ontvangt een netwerk van 12 buurtorganisaties in Middelland basisfinanciering. De huisvestings- en coördinatiekosten zijn structureel gedekt, de activiteitskosten financiert men via andere bronnen. Dit heeft geleid tot een forse toename in betrokkenheid zonder kwaliteitsverlies, met meer tijd voor persoonlijke én complexe hulpvragen.
- 3 Inclusiviteit en vertrouwen**

Middelland bewijst dat wijkorganisaties toegankelijk en inclusief zijn. Ze trekken diverse doelgroepen aan en bereiken ook mensen die officiële hulp wantrouwen. Warme relaties en gemeenschapsgevoel maken deze plekken onmisbaar voor mensen die normaal buiten het systeem vallen.
- 4 Preventieve impact en kostenbesparing**

De informele aanpak in Middelland heeft een preventieve werking: het voorkomt eenzaamheid, uithuisplaatsingen, en duurdere zorgtrajecten. Initiatieven variëren van taalcurssussen en leefstijltrainingen tot buurtmaaltijden en jongerenprogramma's. Deze activiteiten leveren maatschappelijke waarde en besparen jaarlijks aanzienlijke zorgkosten.
- 5 Economische voordelen van basisfinanciering**

De investering van €250.000 per jaar in Middelland genereert een jaarlijkse maatschappelijke waarde van €1,5 miljoen. Van dat bedrag bestaat 600.000 euro uit lagere kosten voor zelfbeheer van locaties en verminderde formele personele inzet (directe bezuiniging). De rest is vermeden zorgkosten, uitgespaarde uitkeringskosten en de waarde van onbetaalde sociale inzet. Elke geïnvesteerde euro levert zes keer zoveel op. Dit komt door besparingen op beheer van wijklocaties, vermeden zorgkosten, en de waarde van vrijwillige inzet. Elke geïnvesteerde euro levert zes keer zoveel op.
- 6 Win-win-win voor iedereen**

Basisfinanciering ontzorgt buurtorganisaties, geeft bewoners kansen om bij te dragen, en bespaart de overheid kosten. Het versterkt vertrouwen tussen overheid en inwoners, en professionals kunnen zich richten op gespecialiseerde taken. Het experiment sluit naadloos aan bij landelijke aanbevelingen en bewijst dat investeren in de sociale basis veerkracht en preventie duurzaam versterkt.

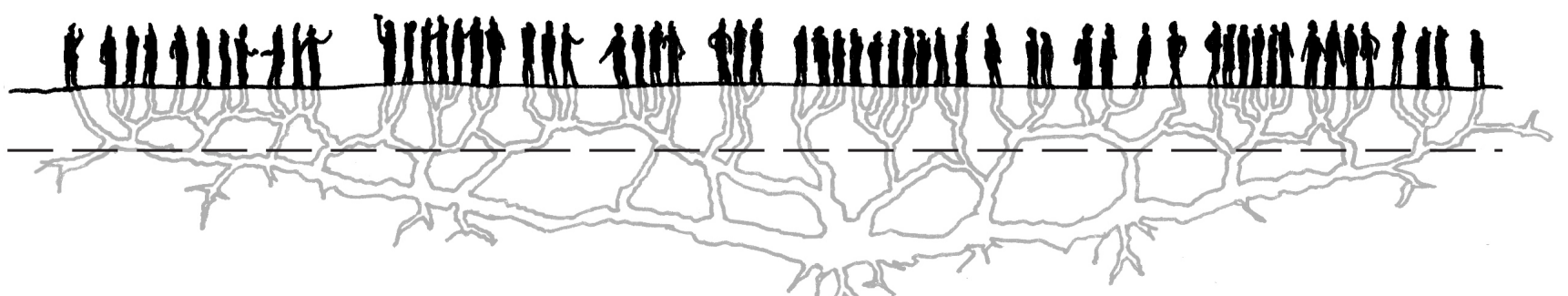
Conclusie: Basisfinanciering voor informele netwerken werkt. Het verbindt, ontzorgt, en bespaart. Rotterdam toont dat een sterker sociaal ecosysteem een begaanbare weg is naar meer stabiliteit in zorg en welzijn.

De Welzijnscoalitie fungeert als een service-organisatie voor het sociale ecosysteem van Delfshaven.

mensen

gemeenschappen

netwerken

Eindnoten

1. Mooie stelling van WIN010 op de conferentie 'Sociale basis' 27 november 2024 in het Timmerhuis
2. Wethouderbrief, 28 november 2024, beantwoording van vragen van raadsleden door wethouder Achbar
3. <https://www.movisie.nl/publicatie/sociale-basis-versterken-investeren-toekomst>
4. De term is van Eefje Riemens, afdelingshoofd Preventie en Welzijn van de gemeente Rotterdam, die op het Stadsmakerscongres van 15-11-2024 in een tafelsessie dit idee opperde, als denklijn om aan gemeenschappen en lokale partijen in de stad meer ruimte te geven.
5. SWN hanteert: 2595 euro uitgespaarde zorgkosten per jaar als iemand uit eenzaamheid wordt bevrijd (50×160.000). 1000 euro per jaar als iemand van onvoldoende bewegen overgaat naar het halen van de beweegnorm (30×30.000). De re-kendata komen uit een rapport van Cigarbox voor SWN, voorjaar 2024. Verder scheelt het toeleiden van iemand in uitkering naar werk 20.000 euro per jaar (20×400.000). Het terugleiden van een afgehaakte jongere naar school spaart 30.000 per jaar uit (10×300.000). Data Jaarverslag Divosa, CPB.
Via wijkcontact de opname in een zorginstelling voorkomen bij ouderen spaart 16.000 per jaar uit (5×80.000),
Data Zorginstituut 2024: <file:///home/bram/Downloads/Factsheet+-+09,+PZp+Welzijn+op+Recept-1.pdf>
Het totaal van deze bedragen: $160.000 + 30000 + 400.000 + 300.000 + 80.000 = 990.000$.
Daarbij is nog niet de maatschappelijke waarde van vrijwillige sociale inzet meegeteld van die 160 wekelijkse activiteiten in Middelland: $160 * 2 \text{vrijwilligers} * 3 \text{ uren} * 40 \text{ weken} * \text{minimumloon } 14 \text{ euro} = \text{bijna } 540.000 \text{ euro}$. Door niet te investeren in het sociale ecosysteem kan grote maatschappelijke waarde verloren gaan of gemist worden.
6. Aantal wekelijkse activiteiten vanuit HM groeide in acht jaar van 45 naar 160 (toename van 115)
7. Elke activiteit heeft gemiddeld 2 actieve onbetaalde bewoners die per jaar daarvoor $40 * 2 * 3 = 240$ uren maken. Dus $240 \text{ uren} * 115 \text{ activiteiten} = 27600$ extra uren sociale inzet werden gerealiseerd. Bij minimumloon van 12 euro/uur is dat een waarde van 331.000 euro.
8. Data Opzoomeren, 2023
9. Inschatting Groen010, 2024
10. Inventarisatie via Warm Rotterdam, oktober 2024
11. Inventarisatie via het Manifest vanuit de sociale basis, door Welzijnscoalitie Delfshaven, maart 2023
12. Inventarisatie door Groen010, de bundeling van alle groene organisaties in Rotterdam, oktober 2024
13. Deze raden vinden elkaar via Basisberaad/Zorgbelang Inclusief, data oktober 2024
14. Deze gemeenschappen vormen een netwerk SKIN Rotterdam, data oktober 2024
15. Data Rotterdam Sport-support, december 2024
16. Data Middelland: 12 initiatieven met 300 vrijwilligers, gemiddeld 25.